CZĘŚĆ XLV — № 30. ROK 23 — (1852.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI.
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. POŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, 22 Kwietnia. / 4 Maja.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 21 Kwietnia. / 3 Maja.

W przeszły Czwartek, 17 Kwietnia, wieczorem, N. Cesarz Jmć wyjechał do Warszawy.

NOWINY DWORU.

W przeszły Czwartek, 17 Kwietnia, Jenerał hrabia *de Mensdorff Pouilly*, obecnie umocowany w charakterze Posła nadzwyczajnego i Ministra pełnomocnego Jego Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości, miał zaszczyt być przyjętym na posłuchaniu przez Cesarza Jmci i złożyć N. Panu swoje listy wierzytelne.

Przez Rozkazy dzienne Cesarskie, w Wydziale Wojskowości, z dnia 15 Kwietnia, zostający w rozrządzeniu Inspektora całej Artylleryi, Jenerał-major *Komzin*, mianowany Dowodzącym 2 dywizyą artylleryi konnej, pod niebytność Jenerał-majora *Knorringa 3;* — 17 tegoż m. W dowodzie zadowolenia Monarszego z pułku Strzelców Xięcia Woroncowa, za świetne jego czyny i wzorowe męztwo, okazane we wszystkich działaniach wojennych, na lewém skrzydle linii Kaukazkiej i licznych bitwach, stoczonych w Dagestanie, wielkiej i małej Czeczni, N. Pan najmiłościwiej nadaje pułkowi godło na czapce: «za odznaczenie się.» — Towarzyszowi Ministra Wojny, Jenerał-porucznikowi, Jenerał-adjutantowi xięciu *Dołgorukow*, powierzony zostaje zarząd Ministerstwa Wojny, na czas nieobecności Ministra, Jenerała jazdy, Jenerał-adjutanta Xięcia *Czernyszewa*, któremu udzielony jest urlop za granicę, dla poratowania zdrowia, od 15 Maja po 1 Sierpnia; — Jenerał-major *Holthoier*, zatwierdzony zostaje Dowodzcą pułku Pawłowskiego gwardyi; — Zostający przy wojskowych zakładach wychowania, Jenerał-major *Szwanwicz*, mianowany Prezesem Kommisyi Petersburskiej Sądu Wojennego; zostający przy Ministrze Wojny Jenerał-major *Blom*, mianowany Ober-kwartermistrzem wojsk Depo.

Rozkazy dzienne Cesarskie, *w Wydziale służby Cywilnej.*

12 Kwietnia. Pomocnik Głównego Kuratora Cesarskiego Towarzystwa Dobroczynności, Senator, Radzca Tajny *Norow*, otrzymuje na własną prośbę, uwolnienie od tego urzędu, z pozostaniem Rzeczywistym Członkiem Towarzystwa; Pomocnikiem zaś na jego miejsce mianowany Rzecz. Członek, Senator, Radzca Tajny *Durasow;* — Kandydat S.-Petersburskiego C. Uniwersytetu *Ohryzko*, zostaje przyjęty do Kancellaryi Kodyfikacyjnej Kommisyi Królestwa Polskiego, z rangą Sekretarza Kollegialnego i starszeństwem od 13 Sierpnia 1850 roku; — Pełniący obowiązki Dozorcy Pakhauznego Warszawskiej składowej Komory, Radzca Honorowy *Marchwiński*, otrzymuje na własną prośbę dymissyą z mundurem; pełniący obowiązki Naczelnika powiatu Kalwaryjskiego *Kołodziński*, zostaje nagrodzony przy dymissyi, za długoletnią służbę, rangą, z właściwym zajmowanej posadzie mundurem.

13 tegoż m. Inspektor Poczt 1 Okręgu, Rzecz. Radzca Stanu *von Dreiling*, mianowany Członkiem etatowym Rady przy Głównym Zwierzchniku Poczt; Członek Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu, Rzecz. Radzca Stanu, Szambelan *Płatonow*, dla słabości zdrowia otrzymuje urlop do Karlsbad i Dieppe, na 28 dni i dwa wakacyjne miesiące.

15 tegoż m. Podniesieni zostają, za odznaczającą się służbę, do rangi Rzeczywistego Radzcy Stanu, Radzcy Stanu: Starszy urzędnik II Oddziału Przybocznej Kancellaryi J. C. Mości, *Duhamel* i zaliczony do tegoż Oddziału *Brewern;* — Otrzymują urlopy, Radzcy Tajni: Członek Departamentu Ekonomii Rady Państwa *Tęgoborski*, na czas wakacyjny w Ogólném Zgromadzeniu Rady, Członek Kommisyi Próśb i Kurator

honorowy S.-Petersb. Rady Opiekuńczej C. Domu Wychowania (Podrzutków) *Szeremetiew*, na 4 miesiące od 10 Czerwca i Wielki Mistrz Obrzędów Dworu Cesarskiego hrabia *Borch*, na 4 miesiące; otrzymuje też urlop, dla słabości zdrowia, na 4 miesiące, Kurator honorowy Gymnazyj Kijowskich *Michałowski*.

16 tegoż m. Kijowski Gubernijalny Marszałek, Radzca Tajny hrabia *Tyszkiewicz*, otrzymuje urlop dla słabości zdrowia, na 4 miesiące, do Bawaryi i Francyi.

— Przez Reskrypta Cesarskie, z dnia 29 i 30 Marca, najłaskawiej mianowani kawalerami orderu Św. Anny 1 klassy z koroną, Rzeczywiści Radzcy Stanu: Rektor Uniwersytetu S.-Petersburskiego *Pletniow* i Członek Głównego Szkół Rządu i Dyrektor Głównego Pedagogicznego Instytutu *Dawydow*; — Tegoż orderu 1 klassy, Dowodzca Kronstadtskiego artyller. garnizonu Jenerał-major *Olderog*, Budowniczy warowni Sewastopolskich, Jenerał-major Inżenjerów *Pawłowski 2*, Naczelnik artylleryjskich garnizonów Liflandskiego okręgu, Jenerał-porucznik *Lingen*, zostający przy JJ. CC. Wysokościach WW. XX. Mikołaju, Alexandrze i Włodzimierzu Alexandrowiczach, Jenerał-major orszaku J. C. Mości *Zinowjew*, Rzeczywiści Radzcy Stanu: Naczelnik 1 Oddziału Cesarskiego Ermitażu *Gilles*, Głównozarządzający zagranicznemi dobrami J. C. Wysokości X. Leuchtenbergskiego *Roux de Damiani* i Jenerał-Sztab-Doktor floty *Mend*; — Do tegoż orderu zostali zaliczeni, Najprzewielebniejsi: Wikary eparchii S.-Petersburskiej, Biskup Rewelski *Krzysztof*, Wikary eparchii Moskiewskiej, Biskup Dmitrowski *Filotheus*, Wikary eparchii Woroneżskiej, Biskup Ostrogożski *Teognostes* i Wikary eparchii Nowgorodzkiej, Biskup Staroruski *Antoni*.

— Przez takież Reskrypta z dnia 24, 25 i 29 Marca, najłaskawiej mianowani kawalerami orderu Św. Stanisława 1 klassy, Zarządzający Izbą Astrachańską Dóbr Państwa i Główny Kurator Kałmyckiego narodu Jenerał-major *Tagajczynow* i Rzeczywiści Radzcy Stanu: Członek Kommisyi próśb xiążę *Dołgorukow*, Starszy Cenzor S.-Petersburskiego Pocztamtu *Ulrichs*, Sekretarz J. C. Wysokości W. X. Cesarzewiczowej, Szambelan *Łabęcki* i Pomocnik Dyrektora Cesarskiej Publicznej Biblioteki i Zawiadujący Muzeum Rumiancowa, Szambelan xiążę *Odojewski*.

— Kanclerz Państwa, hrabia *Nesselrode*, 19 Kwietnia wyjechał z Petersburga do Warszawy.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 21 Kwietnia.

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

MIKOŁAJA I^GO,

CESARZA WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO.

i t. d., i t. d., i t. d.,

Rada Administracyjna Królestwa Polskiego.

Opierając się na postanowieniu swém z dnia 1 (13) Maja 1836 roku, oraz na decyzyi JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, z dnia 30 Października (11 Listopada) 1848 roku, № 7,675, i na przełożenie Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommisyi Rządowej Przychodów i Skarbu, postanowiła co następuje:

Artykuł 1. Mniewski Teofil, skazany na konfiskatę majątku, postanowieniem z dnia 28 Czerwca (10 Lipca) 1835 roku, który na skutek udzielonej mu Najwyższej amnestyi powrócił do kraju i przywrócony został do używania praw cywilnych, postanowieniem z dnia 25 Października (16 Listopada) 1846 roku, a następnie powtórnie zbiegł za granicę w roku 1848, jako niegodny łaski Monarszej, za wygnańca uznany, ulega karze konfiskaty majątku wszelkiego, bądź już zasekwestrowanego i następnie jeszcze wykryć się mającego, a to wedle prawideł, postanowieniem z dnia 2 (14) Kwietnia 1835 roku wskazanych.

Art. 2. Tytuły własności dóbr nieruchomych tudzież kapitałów i praw hypotecznych, należących do Teofila Mniewskiego, winny być, na mocy niniejszego Postanowienia, we właściwych xięgach wieczystych, na imię Skarbu Królestwa przepisane.

Art. 3. Wykonanie niniejszego Postanowienia, które przez pisma publiczne ma być ogłoszone i w Dzienniku Praw umieszczone, Kommisyom Rządowym: Sprawiedliwości oraz Przychodów i Skarbu, w czém do której należy, poleca.

Działo się w Warszawie, dnia 14 (26) Marca 1852 r.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek,

(podpisano) *Xiążę Warszawski.*

Dyrektor Główny Prezydujący w Kommisyi Rządowej Przychodów i Skarbu, Tajny Radzca, Senator,

(podpisano) *Morawski.*

Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radzca Stanu,

(podpisano) *T. Le Brun.*

—

Rozkazy do Zarządu Cywilnego Królestwa Polskiego,

Z dnia 21 Marca (2 Kwietnia) 1852 r.

Przez postanowienie Namiestnika Królestwa,

W Zarządzie XIII Okręgu Kommunikacyi, mianowany: Aplikant Inżenjeryi Jan Cieniechowicz, pełniącym obowiązki, Konduktora 2 klassy przy drogach bitych.

Przez postanowienia Rady Administracyjnej,

W Wydziale Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, zatwierdzeni: Sekretarz Sekcyi Wojskowej w Rządzie Gubernijalnym Augustowskim Włodzimierz Jakowski, pełniącym obowiązki Adjunkta Wydziału Policyjno-Wojskowego w tymże Rządzie Gubernijalnym i Tłumacz Rządu Gubernijalnego Warszawskiego Radzca Honorowy Cyprjan Jakowicki, pełniącym obowiązki Adjunkta Policyjnego przy Naczelniku powiatu Warszawskiego.

W Biurach Marszałków Szlachty, mianowany: Młodszy Sekretarz Kancellaryi Marszałka Szlachty gubernii Radomskiej, Rejestrator Kollegialny Salerno di Colonna, pełniącym obowiązki Starszego Sekretarza Kancellaryi Marszałka Szlachty gubernii Lubelskiej.

Przez rozporządzenia Kommisyj Rządowych i władz oddzielnych,

W Wydziale Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, mianowani: Profesor Akademii Duchownej Rzymsko-Katolickiej w Warszawie, Prałat, Kustosz Kolegjaty Pułtuskiej Xiądz Wincenty Orzeszkowski, pełniącym obowiązki Członka Rady Wewnętrznej tejże Akademii, licząc od dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 1851 — 2 r. Xiądz Leon Topolski, pełn. obow. Zastępcy Profesora Katedry Prawa Kanonicznego w Akademii Duchownej Rzymsko-Katolickiej w Warszawie, licząc od dnia 3 (15) Listopada 1851 roku; właściciel dóbr Wojciech Wierciński pełn. obow. Radzcy Dyrekcyi Ubezpieczeń w powiecie Lubelskim, i pełniący obowiązki Lekarza przy Domu Badań i Szpitala św. Trojcy w Płocku, Doktor Medycyny Władysław Tyrchowski, pełn. obow. Członka Honorowego przy Urzędzie Lekarskim gubernii Płockiej i Augustowskiej.

W Wydziale Kommisyi Rządowej Sprawiedliwości, mianowany: Dyetarjusz Archiwum Królestwa Wojciech Brochocki, pełn. obow. Adjunkta Archiwum akt dawnych gubernii Augustowskiej w Łomży, licząc od dnia 28 Czerwca (10 Lipca) 1850 roku.

Przeniesiony na własne żądanie: Adjunkt Archiwum akt dawnych gubernii Augustowskiej w Łomży Juljusz Hering, na pełn. obow. takiegoż urzędu do Archiwum akt dawnych gubernii Lubelskiej w Siedlcach.

W Banku Polskim, mianowany: Sekretarz Dyrekcyi, Rejestrator Kollegialny Hrabia Leon Łubieński pełn. obowiązki Naczelnika Oddziału.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

WIEDEŃ. W dniu 14 Kwietnia, Ministrowie i Członkowie Rady Cesarstwa zostali niespodzianie wezwani do Cesarza Jmci, który miał do nich przemowę. Wspomniawszy, z widzialném wzruszeniem, o znakomitych usługach, oddanych przez zeszłego Pierwszego Ministra, N. Pan powiedział, że spodziewa się podobnegoż poświęcenia się i wierności po Ministrach i Członkach Rady i dodał, iż dobrze wiadomo J. C. Mości, że pewne partye usiłują, w prowincyach, stawić przeszkody dokonaniu zmian, które nakazał, ale że ma mocne postanowienie i wszelkie sposoby przyprowadzenia ich do skutku.

Zwłoki Xięcia Schwartzenberg zostały uroczyście pogrzebione w sklepie familijnym pod St. Aegidy, w bliskości Wittingau, w Czechach. W kaplicy zamku xiążęcego, w Wittingau, pułk Schwartzenberga trzymał przy trumnie straż honorową.

— Lloyd donosi, że admirał Brommy, Dowodzca byłej tak zwanej floty Niemieckiej, wszedł do służby Austryackiej.

Wiedeń, 21 Kwietnia. (Przez telegraf.) Wczoraj tutejsze Konferencye Celne zostały zamknięte przez hrabię Buol Schauenstein, który w mianej z tego powodu mowie powiedział, że, stosownie do myśli Xięcia Schwartzenberga, Konferencye ograniczyły się wypracowaniem projektów, nie uchwaliwszy żadnej stanowczej decyzyi i że przeto wypadałoby, iżby również na Konferencyach Berlińskich wstrzymano się od wszelkiego ostatecznego rozporządzenia ku odbudowaniu Zollvereinu, dopokąd Konwencya unii handlowej i Celnej z Austryą nie będzie należycie wydyskutowana i dojrzała do zawarcia. Nakoniec Minister Spraw Zagranicznych dał zgromadzeniu, w imię Cesarza, zaręczenie, że, jak za życia Xięcia Schwartzenberga, tak i teraz, zawarcie Unii Celnej między Germaniją i Austryą będzie zawsze poszukiwane z niemniejszą wytrwałością. Minister Bawarski hrabia de Lerchenfeldt odpowiedział na tę przemowę, oświadczając, że przyjmuje to zapewnienie, jako potwierdzenie wspólnych usiłowań.

ANGLIJA.

LONDYN, *21 Kwietnia.* Wczora, w Izbie Lordów, Pierwszy Minister ponowił oświadczenie, że Gabinet nie ma zamiaru wnosić żadnej modyfikacyi w uposażeniu Kollegium katolickiego w Maynooth. W Izbie Gmin P. Spooner zapowiedział, że odkłada do 4 Maja wniosek swój, tyczący się tegoż przedmiotu.

Kanclerz Skarbu P. Disraeli, odpowiadając na pytanie lorda Johna Russel w Izbie Gmin, oświadczył, że nie może jeszcze z pewnością oznaczyć dnia, w którym przełoży Izbie swój plan finansowy.

— Gazety Irlandzkie donoszą, że dane zostały rozkazy, iżby więźniowie Stanu Smith O'Brien, John Mitchell i ich wspólnicy, skazani na karę więzienia za organizowanie ostatniego powstania w Irlandyi, zostali wypuszczeni na wolność, pod warunkiem że opuszczą kraj i nie postaną nigdy na ziemi połączonych Królestw W. Brytanii i Irlandyi.

— Statek parowy angielski *Conflict* przywiózł w przeszły Piątek do Queenstown, w Irlandyi, byłego Dyktatora Rplitej Argentyńskiej Rosas'a, z jego rodziną i orszakiem. Okręt ten dążył do Portsmouth, i zmuszony był zawinąć do pierwszego z tych portów panującemi burzami. *Conflict* opuścił la Plata 10 Lutego i zachodził 5 Marca do Bahia.

Rosas zamierza krótko zabawić w Anglii i osiąść na stałe mieszkanie we Francyi. Sądzą że były Dyktator ma w swém rozporządzeniu znaczne kapitały. Posiada nadto rozległe nieruchomości w Rplitej Argentyńskiej, a lubo te zostały przez jenerała Urquiza skonfiskowane, spodziewa się otrzymać w zamian słuszne wynagrodzenie od Rządu Buenos-Ayreskiego.

W podróży Rosas'a do Europy pękł jeden z kotłów parowych i zabił czterech ludzi.

— W przeszłą Sobotę, 17 b. m. bogata korporacya złotników Londyńskich, dawała wielką ucztę dla Pierwszego Ministra, który jest też członkiem honorowym tego Ciała. Prócz Ministrów, było wielu znakomitych gości. Lord Derby, odpowiadając na toast, za jego zdrowie wniesiony, wyraził się

następnie: «Pomiędzy nowościami naszej epoki, mało jest takich, któreby większe wrażenie i podziwienie sprawiły, jak odkrycie, w rozmaitych częściach świata, wielkich zasobów drogiego kruszcu, który stanowi materyał prac kunsztu waszego. Dotąd mniemano, że metal ten zawarty jest na przestrzeni nader ograniczonej; ale oto niespodzianie, ku podziwieniu świata, w jednym czasie i z miejsc najbardziej od siebie odległych, przybywa on nam w obfitości, która wprawia w osłupienie wszystkie klassy i której wypadek ostateczny trudno jest przewidzieć. Jakkolwiek bądź, można powiedzieć, że te odkrycia pokładów złota muszą spowodować dziwny i nadzwyczajny w systemacie społecznym przewrot.

«Ale, Mościpanowie, nietylko odkrycie złota dało nam poznać nowe zasoby. Niedawno jeszcze mniemano powszechnie, że szranki, z których wychodzą ludzie polityczni, mężowie Stanu, są niemal tak ograniczone, jak i kopalnie drogiego kruszcu; sądzono że tylko w pewnych sferach wybierać ich można. Z radością godzi mi się myślić, że przyłożyłem się poniekąd do zniweczenia tego błędnego mniemania. Szczęśliwy *awanturnik*, któremu Królowa Jmć kazała sobie służyć, śmiało wziął się do odkopywania nowej miny i z chlubą rzec mogę, że w przekonaniu właściwych znawców, ruda, którą z niej dotąd wydobyto, zawiera niemniej czystego, od wszelkiej mieszaniny wolnego metallu, co i ta, którą wydobywano dotąd z dawnych min, do których się ograniczano.

«Żart na stronę, Mościpanowie; oddacie mi sprawiedliwość, i uznacie, że nie stawamy jako orędownicy tej lub owej professyi, ale jako opiekunowie i obrońcy wszystkich. A zachowując i zachęcając przemysłowość krajową, dzielnie obstając za prawem, damy najlepszy popęd każdej zosobna gałęzi przemysłu i ochronimy całość instytucyj Państwa religijnych i politycznych. Dokażemy tego utrzymując nietykalność naszej Konstytucyi i broniąc swobod religijnych naszego kraju oraz praw religii protestantskiej przeciw wszelkim, zkądbykolwiek pochodziły, attakom.»

Po innych toastach, między innemi na cześć Kanclerza Skarbu, na który P. Disraeli w krótkich odpowiedział słowach, zgromadzenie rozjechało się nieco przed północą.

— Czytamy w *Globe:* «Prezes Rplitej Francuzkiej upomniał nader surowo xięcia Canino za jego postępowanie w Genui, dokąd xiążę zawijał w powrócie z Civita-Vecchia i gdzie przyjąwszy deputacyą ultra-republikanów, powiedział im, izby nie upadali na duchu i oczekiwali z pewnością lepszych czasów dla swej sprawy.

Londyn, 21 Kwietnia. Parlament Cesarski. Izba Gmin. Na posiedzeniu 19 b. m. P. Herries, Sekretarz Biura Kontroli, (Ministerstwa Spraw Wschodnio-Indyjskich), wnosząc mianowanie Kommisyi do rozpoznania spraw Indyjskich, z powodu upłynienia terminu przywileju Kompanii, złożył sprawozdanie o stanie Indyj od roku 1834. Z tego dokumentu daje się widzieć, że od pomienionej epoki dochody z Indyj powiększyły się o 6,000,000 funtów sterlingów (150 milionów franków), pomimo to, iż z powodu kosztów wojennych dług urósł bardzo znacznie i w Skarbie jest deficit 678,000 funt. sterlingów. Ruch handlowy pomnożył się więcej niż we dwoje w tymże peryodzie i do posiadłości angielskich przybyło 154,000 mil kwadratowych kraju i 9,000,000 ludności. Krajowcy uczynili ogromne postępy w cywilizacyi i w stosunkach z Rządem Angielskim. Cyfra zakładów naukowych dla indyan pomnożyła się w stosunku, od 2 do 40. W ogólnym wypadku Minister wnosi przedłużenie nadal przywileju Kompanii, ze względu na wzrastającą pomyślność ogromnego Państwa, pod jej zarządem zostającego.

P. Anstey w sprzeczności z tym obrazem mówił o niechęci wzbudzonej w krajowcach przez Policyą Angielską, przez podatek osobisty, pobory od soli, od gruntu, nakoniec przez wojny, prawie nieustanne.

Posiedzenie zakończyło się odrzuceniem, 100 głosami przeciw 80, wniosku P. Horsman, który chciał, iżby wyprowadzono śledztwo o mianowaniu P. Bennett, członka frakcyi wpół-katolickiej Kościoła Anglikańskiego, na posadę Wikaryusza w Frome. Tę posadę dał Biskup Bath'ski Panu Bennett, po wydaleniu go z dyecezyi Metropolitalnej przez Biskupa Londyńskiego. Odrzucenie wniosku P. Horsman żądane było przez Gabinet, z powodu że ta sprawa należy do Trybunału duchownego, i że w niej wypada naprzód zaapellować do Arcybiskupa Kantorberyjskiego.

Londyn, 22 Kwietnią. Uroczystość rocznicy urodzin Królowej Jmci będzie obchodzona nie 24 ale 13 Maja. Domyślają się że to przyśpieszenie jest przepowiednią rychlejszego rozwiązania Parlamentu niż się spodziewano.

— Czytelnicy raczą sobie przypomnieć, że na ostatniej sessyi Parlamentu Angielskiego, P. Salomons, izraelita, wybrany z Greenwich, stawił się w Izbie Gmin jako deputowany, że odmówił wykonania przysięgi według uświęconej roty, to jest wykonał ją z opuszczeniem słów «co zaprzysięgam jako chrześcianin» i że pomimo to, zasiadał chwil kilka na ławie Izby, dopokąd ta nie wyrzekła jego wyłączenia ze swego grona.

W skutek tego wypadku P. Miller, protestant, wytoczył przeciw Panu Salomons process w Sądzie Skarbu i żądał zasądzenia na nim, na korzyść pozywającego, kary pieniężnej, prawem ustanowionej na tych, którzy zasiądą w Izbie Gmin, nie wypełniwszy prawem przepisanych formalności. Sprawa była odsądzona w przeszły Poniedziałek i *Standard* daje następne szczegóły.

P. Baron (Sędzia) Martin uznał, że prawo jest niedoskonałe, ale gdy rzeczą jego jest stosować i wykonywać, nie zaś przekształcać prawo, przeto wyrokuje na stronę Pana Miller.

P. Baron Parke również uznał, że poszukiwanie Pana Miller jest zgodne z brzmieniem prawa.

Pierwszy Baron (Prezes) sir F. Pollock, uczyniwszy krótki wywod z rozpraw odbytych przed Sądem, rzekł, że w obecnym stanie prawodawstwa, ma sobie za obowiązek podzie-

lić zdanie kollegów, i że przeto Trybunał zasądza na rzecz pozywającego przypadającą mu wypłatę kary pieniężnej od pozwanego, albowiem żadna wątpliwość nie może zachodzić, iż Izraelici wyłączeni są z Izby Gmin, ilekroć nie wykonają przysięgi według przepisanej roty co do słowa.

Wszystkie gazety zajmują się tym wyrokiem Sądu Skarbowego, który ostatecznie zamknął drzwi Izby Gmin izraelitom. *Daily-News* utrzymuje, iż taka kwestya powinna być rozstrzygnięta przez samęż Izbę; zkądinąd *Morning-Chronicle* radzi Panom Rothschild i Salomons iżby dali pokój swoim roszczeniom do członkostwa Parlamentu, tym więcej że obecna Izba nie zechce rozpoznawać tego zagadnienia, a następna bezwątpienia będzie bardzo chrześciańska. Gazety stronnictwa Whig opłakują obecny wypadek, jako anti-liberalny, podczas kiedy gazety Torysowskie wynoszą Sąd pod niebiosa i w jego wyroku widzą nowy tryumf zasad Porządku.

— Nakazano nakoniec śledztwo o stanie umysłowym Członka Parlamentu Feargusa O'Connor, które zapewna spowoduje zamknięcie go do domu waryatów. W ostatnich czasach dopuszczał się on takich czynów, które wyraźnie pokazują pomieszanie.

FRANCYA.

PARYŻ, *20 Kwietnia.* Dziś Prezes Ciała Prawodawczego, w mundurze, towarzyszony przez dwóch Sekretarzy i dwóch Woźnych, udał się do Tuileries, dla złożenia Prezesowi Rplitej przyjętego wczora przez to Ciało prawa o przetopieniu biljonu miedzianego. Pierwszy to raz podobny obrzęd odbył się od ustanowienia Rzeczypospolitej. Zgromadzenie Konstytujące i Zgromadzenie Prawodawcze, przesyłały przyjęte prawa Ministrowi Sprawiedliwości, który dopiero przedstawiał je na potwierdzenie Naczelnika Władzy wykonawczej.

— Sprawozdania Wydziału Celnego, za pierwszy kwartał 1852, wykazują, że ruch handlu przywozowego i wywozowego nadzwyczaj się ożywił i daleko przechodzi takież kwartały lat poprzedzających. Wartość towarów przywiezionych w kwartale tegorocznym przewyższa summę roku 1850 o 4,673,648 fr. a summę roku 1851 o 5,769,422 franki.

— Mierosławski został wysłany z Francyi.

Paryż, 21 Kwietnia. Prezes Bonaparte wyjechał do Sologne dziś, o godzinie 3 po południu; zabawi tylko dwa, a nie cztery dni, jak było głoszono.

— Gazety są przedmiotem nadzwyczajnej surowości ze strony władzy. Niemasz prawie dnia, żeby która z nich nie odebrała ostrzeżenia, a wiadomo jak ta formalność jest ważną kiedy dość jest narazić się na dwa takie ostrzeżenia, żeby gazeta mogła być zawieszona rozporządzeniem Ministeryalném, nawet bez processu sądowego lub Dekretu Prezesa Rplitej.

Paryż, 22 Kwietnia. (Przez telegraf.) Z powodu rozpuszczonej pogłoski, że 10 Maja, przy rozdawaniu Orłów wojskom, Armija ma obwołać Ludwika Napoleona Cesarzem, ogłoszona jest w Monitorze nota urzędowa, zaprzeczająca tej pogłosce, jako zupełnie mylnej. Powiedziano w tej nocie, że jeżeli taka zmiana formy Rządu będzie uznana za potrzebną, nastąpi nie inaczej, jak za inicyatywą władz i za zgodzeniem się narodu. Chociażby nawet Armija obwołała na Marsowem polu Prezesa Cesarzem, to ani o jednę godzinę nie przyśpieszy przywrócenia Cesarstwa Francuzkiego.

Paryż, 22 Kwietnia. (Drogą zwyczajną.) Prezes Izby Prawodawczej, P. Billault, wzniecił kwestyą, jaki jest porządek starszeństwa między Korporacyami Stanu. Dziś wyszedł w Monitorze Dekret, rozstrzygający zagadnienie; podług tego Dekretu Senat zajmuje pierwsze, Ciało Prawodawcze drugie, a Rada Stanu trzecie miejsce w hierarchii korporacyj.

— Rząd zdaje się chcieć rozciągnąć nad teatrami nadzor niemniej surowy od tego, jakiemu są poddane gazety. Dyrektorowie wszystkich teatrów Paryzkich zostali wezwani do P. Persigny, Ministra Spraw Wewnętrznych, który im objaśnił zamiary Rządu w tym względzie.

— Odebrano w Paryżu wiadomości o nader licznych pożarach, zdarzonych od dni kilku po Departamentach. Pożary te głównie dotykają dobra i lasy Rządowe. Rząd rozesłał rozkazy najsurowsze, o przedsięwzięciu środków ku poskromieniu tych zbrodniczych czynów, niemasz bowiem wątpliwości że pożary pochodzą z podpalenia.

Paryż, 23 Kwietnia. (Prez telegraf.) Prezes Rplitej wrócił wczora wieczorem ze swej wycieczki do Sologne.

SZWAJCARYA.

BERN, *20 Kwietnia.* (Dep. telgr. odebrana w Berlinie.) Stanowcza walka między zasadami Konserwacyjnemi i Radykalizmem, została nakoniec rozstrzygnięta przez głos ludu naszego. Radykalizmowi chodziło o zmianę dotychczasowej formy Rządu, przez zniesienie Wielkiej Rady Kantonu; Rząd obecny obstawał za jej utrzymaniem. Głosowanie powszechne dało następny wypadek: wszystkich głosujących w Kantonie było 82,755;—za utrzymaniem Rady było 44,636, przeciw, czyli za zniesieniem Rady, 38,119 głosów; większość na stronie konserwatorów czyli Rządu, 6,517 głosów.

Wypadek ten nadto jest pocieszającym symptomatem polepszenia się ogólnego ducha w narodzie; dotąd bowiem wszystkie kwestye, poddawane pod głosowanie powszechne, były rozstrzygane w duchu radykalistowskim.

PORTUGALIJA.

LIZBONA, *9 Kwietnia.* Król i Królowa JJ. zamierzają odbyć podróż po prowincyach północnych Państwa. Wnoszą że to wydalenie się ze stolicy ma związek z zamierzaném dokonaniem stanowczego przewrotu w dotychczasowej formie Rządu.

— Wielkie sprawuje wrażenie w publiczności broszura, która się rozeszła po kraju, w języku hiszpańskim, obstająca z wielką wymową za połączeniem się Portugalii z Hiszpaniją.

NIEDERLANDY.

HAGA. Donoszą z Batawii, z dnia 27 Lutego: «Skuner amerykański (Stanów Zjedn.) *the Flirt*, ujęty został i przy-

prowadzony do Batawii przez statek parowy wojenny marynarki Królewsko-Hollenderskiej. Kapitan i ekwipaż są uwięzieni pod oskarżeniem zbrodni Zdrady, jako podszczający Sultana Gambii do powstania przeciw Hollandyi. Wykryło się, że P. Gibson, właściciel skuneru, zaprzyjaźniwszy się z oficerami stacyi, pisał tajemnie do Sultana, że jeżeli zechce powstać i wypędzić władze hollenderskie, on, Gibson, jest na jego usługi i zapewnia mu nadto pomoc floty Stanów Zjednoczonych, krążącej nieopodal po morzu. Podkapitan skuneru *Flirt* miał odnieść list, i dla uniknienia podejrzenia, przebrał się, czyli raczej rozebrał, na wzór krajówców, lecz był poznany i wraz z listem ujęty. P. Gibson osadzony jest w więzieniu w Batawii. Pisał do Kommodora Amerykańskiego prosząc o ratunek, tymczasem sprawa została wytoczona przed Sąd najwyższy.

TURCYA.

KONSTANTYNOPOL, *10 Kwietnia.* (Depesza telegr.) Instrukcye posłanego do Egyptu Fuad-effendego zalecają mu, iżby nie przedsiębrał żadnego stanowczego kroku.

AMERYKA.

LA PLATA. Przez okręt *Conflict*, który przywiózł ex-Dyktatora Rosas do Irlandyi, odebrano też najpozniejsze nowiny z la Plata. Wszyskie korrespondencye zgadzają się w uznaniu umiarkowania i łagodności jenerała Urquiza po otrzymaném zwycięztwie. Zrazu wprawdzie poczynił on był wyjątki od amnestyi, ale następnie takowe zostały odwołane.

Po bitwie przegranej pod Santos Lugares, miasto Buenos Ayres było na chwilę pogrążone w okropném zamieszaniu. Żołnierze zwyciężonej armii jęli dopuszczać się gwałtów i grozili splądrowaniem miasta, ale mieszkańcy nagle powstali i uorganizowali się w milicyą a wspierani przez wojsko Urquiza, najsurowsze przedsięwzięli środki. Marynarze dwóch okrętów francuzkich, znajdujących się w porcie, wylądowali i przyczynili się do poskromienia rabusiów; rozstrzelano tych ostatnich około trzechset. Wszakże marynarze francuzcy do tego nie należeli; ochraniali tylko Bank, Komorę i zagrożone składy towarów.

Pomimo upadku Rosasa, wybory na Prezesa Rplitej Argentyńskiej w Montevideo będą jak się zdaje na stronie partyi jenerała Oribe. Jego osobisty przyjaciel Don Giro, będzie miał za sobą prawie jednomyślność wyborców, to jest 36 na 38.

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

WIEDEŃ, *20 Kwietnia.* Kodex Cywilny Powszechny ma być też niezwłocznie wprowadzony w Węgrzech.

WIESBADE, *23 Kwietnia.* (Depesza telegraficzna.) Xiężna Jejmość została szczęśliwie rozwiązana powiciem Xięcia-Następcy.

KARLSRUHE, *23 Kwietnia.* (Depesza telegr.) Wielki Xiąże jest konający; wojska mają rozkaz nieopuszczania koszar; wszystkie teatra są zamknięte.

24 Kwietnia. Mamy do doniesienia wielką dla literatury rossyjskiej stratę. Sławny poeta, Bazyli *Żukowski* umarł dziś rano w Baden. Czując się bliskim zgonu, wezwał przed czterema dniami do siebie kapłana, zostającego przy kaplicy Cesarskiej w Stuttgardt, który bawił przy umierającym przez dwa dni, i opatrzył go Sakramentami.

RUDOLSTADT, *17 Kwietnia.* Dziś odbył się obrzęd ślubu naszej Xiężniczki Elżbiety z Xięciem de Lippe Detmold.

PARYŻ, *23 Kwietnia.* Dziś, w chwili odejścia poczty, dowiadujemy się, że pomimo obmowę, podaną ze strony Skarbu, Trybunał pierwszej instancyi uznał siebie za właściwy i przyjął pod swe rozpoznanie sprawę, wytoczoną przeciw Skarbowi, przez umocowanych od Xiążąt Domu Orleańskiego, z powodu skonfiskowania dóbr Neuilly i Monceaux.

Ten wypadek nie jest jeszcze wiadomy w Paryżu, gdyż żaden z dzienników wieczornych o nim nie wspomniał.

Posiedzenie dzisiejsze Ciała Prawodawczego, zebrane dla wysłuchania projektów Rządowych, nie miało interessu ogólnego; projekta te stosują się do pożyczek departamentowych.

LONDYN, *23 Kwietnia.* Wczora w Izbie Gmin, P. Miller Gibson rozwijał swój wniosek, tyczący się zniesienia podatku od papieru, stępla od gazet, i podatku od ogłoszeń prywatnych, drukowanych po gazetach, co razem wzięte składa dochodu skarbowego do 1,500,000 funt. sterlingów.

Minister Skarbu rzekł, że nie była to chwila pogodna do wszczynania podobnych rozpraw; że 30 Kwietnia Rząd wniesie na Izby budżet, i że w tenczas Parlament będzie rozbierał kwestye podatkowe. Z tych powodów rozprawy nad billem P. Miller zostały odroczone.

(Journ. de S.-P. Pszcz. Półn. R. I.)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

W Nowej Gazecie Pruskiej, pod rubryką *Rolnictwo*, czytamy: «Jeden gospodarz wiejski w Szlązku uczynił nader dowcipny i ważny wynalazek. Za pomocą mechanizmu wcale niezawiłego, wszelki grunt oromy może dziś być uprawiany, jakby przez skopywanie rydlem. Prosty systemat kołowy, rozkopuje ziemię, podnosi ją ponad osie kół, i składa do skrzyni, gdzie ziemia rozbija się i rozciera w rodzaju młynu, a ztamtąd wychodząc układa się już sama w grzędy. Do tego przyrządu może być zastosowany inny jeszcze mechanizm do siania, za pomocą którego ziarno składa się w ziemię na żądaną głębokość. Oracz siedzi na samejże machinie, która wymaga wcale nie wielkiej siły pociągowej.

* * *

Odebrano z Pragi nader smutną wiadomość, że Doktor Ellenberger, naturalista Muzeum Paryzkiego, padł ofiarą prób, które dotąd szczęśliwie dokonywał na źwierzętach i sobie samym, nad rozmaitemi truciznami, szczególniej nad

jadowitemi alkaloidami roślinnemi, szukając skutecznych przeciw nim antidotów. Był on już otrzymał bardzo znakomite wypadki. We Wrześniu roku przeszłego, był odwiedzony przez P. Orfila i w obecności tego sławnego toxykologa i doktora Menière, cuda nad sobą dokazywał. Tak np. kazał przynieść z apteki 15 decigrammów, (30 gran) Occianu Morfiny (acétate de Morphine). Po wyprobowaniu i sprawdzeniu tej trucizny przez P. Orfila, Ellenberger całą tę massę włożył sobie do gęby, zwilżył śliną i zarobiwszy w rodzaj ciasta, połknął. Świadkowie ze zgrozą patrzali na ten czyn, który zdawał się im być dobrowolném samobojstwem, kiedy doktor, przeczekawszy całą minutę, dostał z kieszeni jakiś proszek, koloru białawego, słodkiego smaku i połknął go tymże samym sposobem co i morfinę i w tejże chwili jad tej ostatniej został całkowicie zobojętniony. Następnie czynił doświadczenia jeszcze niebezpieczniejsze, połykając cztery grana Strychniny, która działa prawie piorunującym sposobem, wprawując w śmiertelne konwulsye. Doza ta wystarczyłaby na zabicie kilku ludzi; a i z tej próby na ten raz wyszedł zwycięzko.

Ellenberger, zamierzył był sobie wynaleźć antidoty od wszystkich trucizn roślinnych, ale, jak się pokazuje, wpadł na taki jad, lub na taką dozę, iż się uratować nie zdołał i życiem przypłacił szlachetną zuchwałość swoję. Dziś uczeni niecierpliwie oczekują wydania dzieła toxykologicznego, w którém zapisane są jego doświadczenia i znakomite wynalazki.

* * *

Towarzystwo chymików francuzkich i niemieckich, do którego należał sławny Liebig z Giessen, po długich poszukiwaniach, zdołało wydobyć, z materyj źwierzęcych, rodzaj oleju do smarowania machin. Ten olej ma wszystkie pożądane przymioty, których właśnie szukano; nie zawiera żadnego kwasu, nie psuje i nie zabrudza mechaniki, niema żadnego zapachu i sam całkowicie zużywa się w machinach, które przeto nie wymagają żadnego czyszczenia.

* * *

Ostatniemi czasy ukończono w Londynie przyrząd, mający na celu, za pomocą telegrafów elektrycznych, regulowanie do prawdziwej godziny i minuty, zegarów na całej przestrzeni Wielkiej Brytanii. Wynalazcą apparatu jest P. Clark, inżenjer telegrafów. Zegar obserwatorium w Greenwich wzięty jest za regulatora wszystkich zegarów.

* * *

Uniwersytet Królewski Dubliński mianował Doktorem muzyki sławnego Zygmunta Neukomm, najstarszego wiekiem z kompozytorów świata całego, jedynego, dziś żyjącego, ucznia Józefa Haydna.

* * *

Prezes Rplitej Francuzkiej zamierzył wystawić w Paryżu, między bramą St. Denis i bramą St. Martin, teatr dla ludu, kolossalnych wymiarów. Gmach będzie zawierał 8,000 widzów, scena będzie tak wielka, że cały szwadron jazdy, może na niej manewrować. Miejsca są wszystkie jednej klassy i cena ich stale oznaczona 50 centimów. Przywilej tego teatru dany już został Panu Arnault, Dyrektorowi Hippodromu.

* * *

Sławna śpiewaczka Pani Sontag, (hrabina Rossi), obrana została Członkiem Honorowym Akademii świętej Zofii w Pradze. Dyplomat został jej uroczyście wręczony przez Prezesa i Sekretarza tego stowarzyszenia.

* * *

Wiadomo powszechnie, że w skutek nowych odkryć, można było, bez pomocy rytownika, otrzymywać z oryginału pisanego, drukowanego lub rytowanego, tyle kopij dokładnych, ile chciano, za pomocą tak zwanego przenoszenia. Ten wynalazek, który oszuści i fałszerze byli sobie przyswoili i, szczególniej w Anglii, obrócili na sposób fałszowania pieniędzy papierowych i wexlów bankierskich, został całkowicie sparaliżowany przez wynalazek przez Pana Castendick, anglika, sposobu, czyniącego takie przenoszenie niepodobném. Papkę, z której się papier wyrabia, zaprawia on pewnym preparatem chymicznym, mającym taką własność, że znalazłszy się w zetknięciu z czynnikami chymicznymi, używanemi do zdejmowania kopij, niszczy zupełnie sam oryginał. Ten wynalazek, na który udzielony został Panu Castendick przywilej 15-letni, jest prawdziwem dobrodziejstwem zwłaszcza dla handlarzy i bankierów; albowiem, właściwie mówiąc, Skarb Angielski nie boi się żadnych fałszerzy, posiadając tajemnicę robienia takiego papieru, iż go dotąd nikt naśladować nie zdołał.

* * *

Gazety Anglo-indyjskie następnie donoszą o mniej więcej dobrowolném spaleniu się wdowy Królika, (Radża) Birdwanu.

«Radża umarł w Pachete 1 Stycznia, o godzinie 4 po południu i miasto natychmiast dowiedziało się o tém z przeraźliwych krzyków, któremi rozległa się *zenana* (seraj). Wszakże władza angielska nakazała tym kobietom milczenie i otoczyła pałac zmarłego Królika wojskiem. Tym czasem na dziedzińcu pałacowym śpiesznie układano stos z drzewa, a około 10 wieczorem wielkie płomienie wybuchać zaczęły. *Rani* (xiężna, żona Radży), obszedłszy siedm razy dokoła stosu, rzuciła się w płomienie z wyniesienia, umyślnie na to zbudowanego. Po kilku konwulsyjnych usiłowaniach ku wyrwaniu się z ognia, nieszczęśliwa ofiara połączyła swe popioły ze zwłokami męża, który, powiemy nawiasem, przez całe życie serdecznie ją nienawidział.»

* * *

W tej chwili sławna hrabina Landsfeld, (Lola Montes), znajduje się w Ameryce i zwiedza rozmaite miasta Stanów Zjednoczonych. W Boston władze miejscowe zaprosiły ją do objrzenia szkół publicznych; oto co z tego powodu czytamy w *Boston Courier:* «Hrabina Landsfeld oglądała 4 Kwietnia szkoły i zwiedziła wczora trzy, w towarzystwie P. Emerston Członka Zarządu szkolnego. Zaczęła od szkoły dziewcząt na Mac-Lean street położonej, zkąd, po krótkiem zaba-

wieniu, udała się do wyższej szkoły angielskiej, na Bedford street. Tam podano jej stosowny adress i jeden z uczniów miał mowę, poczém odbyły się ćwiczenia w języku francuzkim. Pani Montes wynurzyła swoje zadowolenie i miała krótką przemowę po francuzku. Następnie przeszła do klassy łacińskiej, gdzie na jej cześć odbyło się ćwiczenie w deklamacyi. Tam niemało czasu zabawiwszy, wyraziła uczniom, w łacińskiej przemowie, swoje zadowolenie z ich pilności i postępów w tym języku. Uczniowie zostali oczarowani pięknością i uprzejmém ujęciem hrabiny. Na jutro zaproszona jest przez władze do obejrzenia szkół w South Boston.»

Inne gazety Bostońskie, donosząc o tych wizytach, załączyły szydercze uwagi nad stosownością oprowadzania Loli Montes po zakładach wychowania, zwłaszcza dziewcząt, i wdały się w szczegóły mniej pochlebne, wyjęte z biografii sławnej Lwicy. Pani Montes tém obrażona, pozwała gazety do sądu *o potwarz*. Taki process nie jest jednym z najmniej śmiałych czynów awanturnicy pięciu części świata.

* * *

Ostatniemi dniami odsądzona została w Trybunale Kryminalnym Paryzkim sprawa, wytoczona przez wierzycieli przeciw niejakiemu Wiesecke, Doktorowi Medycyny Uniwersytetów Niemieckich, obwinionemu o umyślne bankructwo. Niezależnie od tego przestępstwa, które mu zostało dowiedzione i za które winny skazany został na 6 lat więzienia, śledzwo i rozprawy sądowe wykryły ciekawe szczegóły, które nieposlednie miejsce mogłyby zająć w takim obrazie, jakim są *np.* Tajemnice Paryża.

P. Wiesecke, naprzód założył był pracownią niby - chymiczną dla tak nazwanego, przezeń wynalezionego oczyszczania kawy, od szkodliwych zdrowiu pierwiastków. Wciągnął do tego przedsięwzięcia rozmaite osoby z mniej więcej znacznemi kapitałami, które przyswoiwszy sobie, ogłosił się za bankruta. Ale nie był to główny jego przemysł. Potrafił on opanować zupełnie słabe umysły Pana Verys, starca 80 lat, i Pani Verdys, kobiety sentymentalnej przeszło lat 40 i, sam protestant, rozżarzyć w obojgu do najwyższego stopnia mistycyzm protestantski. Tak usposobiwszy to stadło, które posiadało około 350,000 franków majątku, i wzbudziwszy ślepą ku sobie wiarę, Wiesecke, dostał gdzieś młodą nerwową dziewczynę, którą wprawiał w sen magnetyczny. Za jej pomocą Wiesecke osiągał cel dwojaki; naprzód dawał prawie codziennie posiedzenia somnambulizmu, na które zgromadzali się chorzy, radząc się jasnowidzącej i sowicie opłacając jej delfickie wyroki, powtóre, i to najgłówniej, wyłudzał od małżonków Verdys, u których zamieszkał, znaczne summy, zawsze z towarzyszeniem mistycyzmu. Raz Celesta, (jasnowidząca) dawała słówne rozkazy, najczęściej zaś w śnie magnetycznym pisała assygnacye do skarbcu Państwa Verdys, w imieniu rozmaitych *dobrych duchów*, które kazały wręczać te summy Panu Wiesecke, na rozmaite dobre uczynki. Tym sposobem cała fortuna PP. Verdys przeszła w ręce oszusta tak, iż Pani Verdys pozostał tylko dochod roczny 500 franków; starzec umarł tymczasem.

Za te wszystkie czynności Wiesecke nie uległ karze, nikt się bowiem na niego nie skarżył. Ku powszechnemu podziwieniu, Pani Verdys, na publicznem sądowem posłuchaniu, nie tylko nie obwiniała Doktora, który ją do nędzy przyprowadził, ale owszem wyznawała ku niemu najwyższy szacunek, uwielbienie i wiarę, że wszystko co się stało, stało się z woli dobrych duchów, nawiedzających Celestę.

Ale rzeczą najgodniejszą uwagi w tym processie, zwłaszcza pod względem naukowym, było wystąpienie przed sądem jasnowidzącej Celesty. Ta młoda, niegdyś piękna kobieta, przedstawiała smutny obraz ostatecznego wyniszczenia sił i nerwowej drażliwości, w skutek nadużycia magnetyzmu źwierzęcego, którego była prawie codzienną pastwą. Wiesecke tak przemożny wpływ na nią wywierał, iż spójrzenia jego znieść nie mogła, żaląc się przed sądem na męczarnie które przez lat kilka ponosiła, musiała się odwracać od ich sprawcy, a każde jego słowo wprawiało ją w konwulsyjne drżenie. Widząc tę scenę, każdy pomyślał, że obrazy w dziele Dumas'a «Pamiętniki Doktora» skreślone, i cały wpływ Cagliostra, nie są niepodobieństwem.

Wszakże, ze szczegołów tego niepospolitego processu wyszła na jaw jedna, nieznana dotąd Nauce okoliczność, nader niepochlebnie dla Magnetyzmu zwierzęcego zmieniająca sposób zapatrywania się na jego akcyą i same nawet fenomena. Dotąd ci, co wierzyli w Somnambulizm magnetyczny, uważali go w taki sposób, iż akcya magnetyzującego, ograniczała się do wywołania siłą woli jego, stanu somnambulicznego w uśpionym; że w tym ostatnim rozwijały się nowe władze, działające samoistnie i że magnetysta służył już tylko za pośrednika, do skierowania tych władz, za pomocą pytań, do pewnego przedmiotu i wybadywania jasnowidzącego o tém co mu się w wewnętrznym zmyśle jego przedstawia.

Process Wiesecke obala tę teoryą; albowiem z wyznań Celesty daje się widzieć, że *wola* magnetyzującego, nieprzestawała działać na nią w stanie somnambulizmu, że wszystko co mówiła i pisała było jej podyktowano *myślnie* przez Doktora, że miała samopoznanie tej przemocy, i nakoniec, że, zapewna skutkiem nieustannie powtarzanych uśpień magnetycznych, przez co takowe stały się prawie jej stanem normalnym, zachowała pamięć swych somnambulicznych wrażeń.

Każdy oceni jak jest ważném to odkrycie w sferze Mesmeryzmu, i jak w tém położeniu, magnetysta złej wiary ma obszerne pole do oszukiwania. Postrzeżenie to musi też poprowadzić do przedstawienia mnóstwa znanych dotąd faktów w zupełnie nowém świetle.

Позволяется печатать. 21 Апрѣля 1852 года. *Цензоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.